YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
29 päivänä huhtikuuta 2004 *

Asiassa C-341/01,

jonka Landesgericht Korneuburg (Itävalta) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Plato Plastik Robert Frank GmbH

vastaan

Caropack Handelsgesellschaft mbH

ennakkoratkaisun pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY (EYVL L 365, s. 10) 3 artiklan 1 kohdan ja muiden yhteisön säännösten tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä hoitava C. W. A. Timmermans sekä tuomarit A. Rosas (esittelevä tuomari) ja S. von Bahr,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Múgica Arzamendi,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Plato Plastik Robert Frank GmbH, edustajanaan Rechtsanwalt M. Deuretsbacher,

— Caropack Handelsgesellschaft mbH, edustajanaan Rechtsanwalt K. Berger,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään C. Pesendorfer,

— Ranskan hallitus, asiamiehenään G. de Bergues,

— Suomen hallitus, asiamiehenään T. Pynnä,

— Ruotsin hallitus, asiamiehenään B. Hernqvist,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. zur Hausen,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Plato Plastik Robert Frank GmbH:n, edustajinaan M. Deuretsbacher ja eläkkeellä oleva tuomari P. Angst, Caropack Handelsgesellschaft mbH:n, edustajanaan K. Berger, Itävallan hallituksen, asiamiehenään T. Kramler, ja komission, asiamiehenään G. zur Hausen, 22.5.2003 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkiasiamiehen 11.9.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Landesgericht Korneuburg on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 4.9.2001 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.9.2001, EY 234 artiklan nojalla seitsemän ennakkoratkaisukysymystä pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY (EYVL L 365, s. 10) 3 artiklan 1 kohdan ja muiden yhteisön säännösten tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty muovipusseja valmistavan ja myyvän Plato Plastik Robert Frank GmbH:n (jäljempänä Plato Plastik) ja näitä muovipusseja markkinoille saattavan Caropack Handelsgesellschaft mbH:n (jäljempänä Caropack) välisessä riita-asiassa, joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt antamasta todistusta siitä, että se on liittynyt pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 94/62 tarkoituksena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan pakkauksista ja pakkausjätteistä huolehtimista koskevien kansallisten toimenpiteiden yhdenmukaistaminen. Sen tarkoituksena on toisaalta ehkäistä ja lieventää niiden vaikutuksia jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden ympäristöön ja varmistaa näin ympäristönsuojelun korkea taso, ja toisaalta taata sisämarkkinoiden toiminta ja ehkäistä kaupan esteiden syntyminen sekä kilpailun vääristyminen ja rajoittuminen yhteisössä.

4 Direktiiviä 94/62 sovelletaan sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan kaikkiin yhteisössä markkinoille saatettaviin pakkauksiin ja kaikkiin pakkausjätteisiin, joita käytetään tai jotka poistetaan käytöstä teollisuudessa, kaupassa, toimistoissa, työtiloissa, palvelulaitoksissa, kotitalouksissa tai millä tahansa muulla tasolla riippumatta siitä, mistä materiaaleista ne koostuvat.

5 Direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan mukaan käsitteellä "pakkaus" tarkoitetaan

"mistä tahansa materiaaleista koostuvaa tuotetta, joka on tarkoitettu tiettyjen tavaroiden säilytykseen ja suojaamiseen, jotka voivat olla mitä tahansa raaka-aineista valmiisiin tuotteisiin, sekä mahdollistamaan niiden käsittelyn ja kuljetuksen tuottajalta kuluttajalle tai käyttäjälle ja helpottamaan niiden esillepanoa. Kaikkia samoihin tarkoituksiin käytettäviä 'kertakäyttötuotteita' on myös pidettävä pakkauksina".

6 Tämän saman artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan "pakkauksiin kuuluvat ainoastaan:

a) kuluttajapakkaus eli primaaripakkaus, joka on tarkoitettu myyntipaikalla loppukäyttäjälle tai kuluttajalle myytävän yksikön säilytykseen,

b) ryhmäpakkaus eli sekundaaripakkaus, joka on tarkoitettu tietystä määrästä myyntiyksiköitä koostuvan ryhmän säilytykseen myyntipaikalla riippumatta siitä, myydäänkö se sellaisenaan loppukäyttäjälle tai kuluttajalle vai käytetäänkö sitä ainoastaan hyllyjen täyttämiseen; se on mahdollista poistaa tuotteesta ilman, että tuotteen ominaisuudet muuttuvat,

c) kuljetuspakkaus eli tertiääripakkaus, jonka tarkoituksena on helpottaa tietyn määrän myyntiyksiköitä tai ryhmäpakkauksia käsittelyä ja kuljetusta siten, että voidaan välttää niiden fyysistä käsittelyä ja kuljetusvaurioita — —."

7 Direktiivin 94/62 7 artiklan 1 kohta koskee käytettyjen pakkausten ja/tai pakkausjätteiden palautus-, keruu- ja hyödyntämisjärjestelmien käyttöön ottamista. Se kuuluu seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sellaisten järjestelmien käyttöön ottamiseksi, joilla varmistetaan:

a) kuluttajilta — saatavien käytettyjen pakkausten ja/tai pakkausjätteiden palauttaminen ja/tai keruu, jotta ne voitaisiin käsitellä tarkoituksenmukaisimpien jätehuoltoratkaisujen mukaisesti,

b) kerättyjen pakkausten ja/tai pakkausjätteiden uudelleenkäyttö tai hyödyntäminen, mukaan lukien kierrätys,

tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi — —."

Kansallinen lainsäädäntö

8 Direktiivi 94/62 on saatettu osaksi Itävallan lainsäädäntöä pakkausjätteiden ja tiettyjen raaka-ainejäämien välttämisestä ja hyödyntämisestä sekä keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän käyttöönottamisesta annetulla liittovaltion ympäristö-,

nuoriso- ja perheasioista vastaavan ministeriön asetuksella (BGBl. 1996, 1996/648; jäljempänä Verpackungsverordnung).

9 Verpackungsverordnungia sovelletaan sen 1 §:n mukaan jokaiseen talouden toimijaan, joka Itävallassa valmistaa pakkauksia tai tuotteita, joista voidaan välittömästi valmistaa pakkauksia, tai joka ostaa tai tuo maahan pakkauksia taikka pakattuja tavaroita tai hyödykkeitä omaan käyttöön tai kulutukseen.

10 Verpackungsverordnungin 2 §:ssä määritellään käsite "pakkaus" seuraavasti:

"1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan pakkauksella pakkausmateriaaleja — —. Pakkausmateriaalia ovat tuotteet, jotka on tarkoitettu sisältämään tavaroita tai hyödykkeitä tai joilla yhdistetään toisiinsa tavaroita tai hyödykkeitä kauppaa, varastointia, kuljetusta, postitusta tai myyntiä varten. — —

2. Kuljetuspakkauksilla tarkoitetaan — kassien kaltaisia pakkauksia sekä kuljetuspakkausten osia, joiden tarkoituksena on tavaroiden ja hyödykkeiden suojaaminen vahingolta joko tuottajalta myyjälle toimitettaessa tai myyjän välityksellä loppukäyttäjälle toimitettaessa, tai joita käytetään kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseen.

3. Kuluttajapakkauksilla tarkoitettaan — pussien — —, säkkien — —, kantokassien — tai vastaavien päällysmateriaalien kaltaisia pakkauksia sekä näiden kuluttajapakkausten osia, joita loppukäyttäjä — käyttää tavaroiden tai hyödykkeiden kuluttamiseen tai käyttämiseen saakka, erityisesti siltä osin kuin ne sisältävät lakisääteisen tuoteselosteen. — —

4. Ryhmäpakkauksena on pidettävä — päällystettä, joka joko lisätään yhteen tai useampaan kuluttajapakkaukseen tai joka yhdistää tavarat tai hyödykkeet, siltä osin kuin se ei ole esimerkiksi hygieenisistä tai tuoteteknisistä syistä tai säilyvyyden tai vahingoittumiselta tai likaantumiselta suojaamisen vuoksi välttämätön loppukäyttäjälle myyntiä varten.

5. Palvelupakkauksella tarkoitetaan kuljetuspakkausta tai kuluttajapakkausta, kuten kantokasseja — —, pusseja — tai muita vastaavia päällysteitä, jos nämä pakkaukset on valmistettu teknisesti yhdenmukaisella tavalla ja jos ne tavallisesti täytetään myyntipaikalla tai sen läheisyydessä."

11 Verpackungsverordnungin 3 § koskee valmistajien, maahantuojien, pakkaajien ja kuljetus- ja myyntipakkausten jakelijoiden velvoitteita kierrätyksen osalta.

12 Verpackungsverordnungin 4 §:n 1 momentissa säädetään, että kuljetus- tai myyntipakkausten jakelijat, joita kutsutaan vähittäiskauppiaiksi, ovat velvollisia osallistumaan keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään tai velvollisia toteuttamaan muita pakkausten takaisinotto- ja hyödyntämistoimenpiteitä, joista säädetään saman asetuksen 3 §:n 6 momentissa, jos jakeluketjun aiemmassa vaiheessa oleva maahantuoja, pakkaaja tai jakelija ei näytä toteen, että se kuuluu kussakin vaiheessa luovutettujen pakkausten keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään, eikä anna tästä kirjallista todistusta.

13 Keruu- ja hyödyntämisjärjestelmien käyttöön ottamista koskevan Verpackungsverordnungin 11 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Kuljetus- tai myyntipakkausten keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän avulla on varmistettava sellaisten pakkausmateriaalien keruu ja hyödyntäminen, joiden osalta on tehty 3 ja 4 §:ssä sekä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimijoiden kanssa tarkoitettuja sopimuksia. Keruu- ja hyödyntämisjärjestelmien on tehtävä lupapäätöksessä vahvistettuun toiminta-alueeseen kuuluvia sopimuksia 3 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden kanssa siltä osin kuin kyseinen toimija haluaa ja kuin se on aineellisesti perusteltua."

Pääasiaa koskeva riita

14 Plato Plastik tuottaa ja jakelee muovisia kantokasseja ja solmittavia muovipusseja. Se toimittaa niitä joko suoraan vähittäiskauppiaille taikka tukkukauppiaille.

15 Caropack myy Plato Plastikin toimittamia kantokasseja. Osa näistä kasseista toimitetaan myytäviksi elintarvikeliikkeissä, joissa ne sijoitetaan kassojen lähelle ja niitä annetaan asiakkaille heidän pyynnöstään erillistä maksua vastaan. Osa näistä kasseista sisältää "Der Grüne Punkt" -tunnuksen, mikä tarkoittaa sitä, että valmistaja osallistuu pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään. Osaa näistä kasseista puolestaan käytetään vaateliikkeissä. Liikkeen työntekijä laittaa ostetun tavaran kassiin ilman, että asiakas maksaa kassista erillisen hinnan.

16 Caropack myy myös Plato Plastikin toimittamia solmittavia pusseja. Nämä pussit asetetaan asiakkaiden käytettäviksi vastikkeetta elintarvikeliikkeiden hedelmä- ja vihannestiskeille. Asiakkaat käyttävät niitä ostostensa pakkaamiseen ja punnitsemiseen.

17 Plato Plastikia pidetään muovikassien valmistajana Verpackungsverordnungin nojalla pakkausvalmistajana, jolla on velvollisuus joko ottaa ilmaiseksi itse takaisin pakkausjätteet taikka liittyä keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään.

18 Verpackungsverordnungissa säädettyä kuljetus- tai myyntipakkausten keruu- ja hyödyntämisjärjestelmää ylläpitää Itävallassa yksin Altstoffrecycling Austria Aktiengesellschaft -niminen yhtiö (jäljempänä ARA). Asiakirja-aineistosta ilmenee, että yrityksillä, jotka liittyvät tähän tämän yhtiön ylläpitämään keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään (jäljempänä ARA-järjestelmä), on velvollisuus maksaa tästä maksu.

19 ARA-järjestelmään liittymisen sijasta Plato Plastik on sopimuksen nojalla siirtänyt Caropackille velvollisuutensa ottaa takaisin muovikassit. Se katsoo, että Caropack on sopimuksessa sitoutunut antamaan Plato Plastikille aina kirjallisen todistuksen siitä, että se on liittynyt sille toimitettujen tavaroiden osalta keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään.

20 Koska Itävallan hallintoviranomaiset ovat panneet vireille rikosoikeudenkäynnin Plato Plastikia vastaan sillä perusteella, ettei se ole liittynyt ARA-järjestelmään, se on vaatinut Caropackilta todistusta siitä, että Caropack on liittynyt kyseiseen järjestelmään sille toimitettujen muovikassien osalta. Caropack on kieltäytynyt antamasta tällaista todistusta, ja se väittää, että kantokassit eivät ole Verpackungsverordnungissa ja direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia ja että näin ollen ei ole olemassa takaisinottovelvoitetta. Se on myös kyseenalaistanut ARA-järjestelmän yhteensoveltuvuuden yhteisön oikeuden kanssa.

21 Plato Plastik on vaatinut Landesgericht Korneuburgissa nostamallaan kanteella, että Caropack velvoitettaisiin edellä mainitun sopimuksen perusteella antamaan sille kyseessä oleva todistus.

Ennakkoratkaisukysymykset

22 Landesgericht Korneuburg katsoo, että Caropackilla ei ole velvollisuutta antaa Plato Plastikin vaatimaa todistusta, koska pääasiassa nostetussa kanteessa tarkoitetut muovikassit eivät ole direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia eikä Plato Plastikia pidetä pakkausten valmistajana. Missään tapauksessa ei ole olemassa velvollisuutta osallistua ARA-järjestelmään eikä maksaa siihen liittyvää maksua siltä osin kuin Verpackungsverordnungin säännökset ovat ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa.

23 Näin ollen Landesgericht Korneuburg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. a) Ovatko muoviset kantokassit — direktiivissä 94/62 ja erityisesti sen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pakkauksia,

— jos vähittäiskauppias tarjoaa niitä kassalla tuotteena ja antaa niitä asiakkaalle tämän pyynnöstä vastiketta vastaan, jotta ostokset voidaan kuljettaa niillä pois, tai

— jos vähittäiskauppias antaa kantokassit tätä samaa käyttötarkoitusta varten asiakkaalle tämän pyytämättä ja ilman erillistä vastiketta tämän maksettua ostoksensa, ja ne täytetään ostetuilla tavaroilla?

b) Ensimmäinen lisäkysymys siltä varalta, että jompaankumpaan yllä esitetyistä kysymyksistä vastataan direktiivin saksankielisen kieliversion perusteella myöntävästi:

Onko lopputulos erilainen, jos lähtökohtana ei käytetä direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan saksankielisen kieliversion mukaista pakkauksen määritelmää, jossa käytetään ainoastaan ilmaisua "Waren" (tavarat), vaan ranskankielistä tai italiankielistä kieliversiota, joissa puhutaan tietyistä tavaroista ("marchandises données" ja "determinate merci"), joten ovatko Plato Plastikin valmistamat muovikassit näissä tapauksissa lainkaan direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia, koska ne voidaan täyttää millä tahansa (eikä etukäteen määritellyillä) tavaroilla, ja mitä kieliversiota tässä tapauksessa sovelletaan?

Toinen lisäkysymys siltä varalta, että jompaankumpaan yllä esitetyistä kysymyksistä vastataan kieltävästi:

Voiko Itävallan lainsäätäjä tai komissio soveltaa tuotteisiin, jotka eivät ole edellä mainitussa direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia, pakkauksia koskevia direktiivin säännöksiä tai samankaltaisia säännöksiä?

2. Onko yhteisön oikeuden mukaista, että Itävallassa sijaitseva keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän ylläpitäjä perii maksun (Lisenzgebühr) myös direktiivin 94/62 soveltamisalaan kuulumattomista muovikasseista vain sillä

perusteella, että niissä on merkki (Der Grüne Punkt), jonka käytöstä tämä yritys saa määrätä?

3. a) Onko direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tuottajana pidettävä vain sitä, joka yhdistää tavaran tuotteeseen, jota käytetään pakkauksena, tai jonka toimeksiannosta tavara yhdistetään siihen, vai myös sitä yritystä, joka valmistaa pakkaukseksi tarkoitetun tuotteen, ja onko tätä tuotetta siten pidettävä pakkausmateriaalina?

   b) Lisäkysymys siltä varalta, että edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

   Voiko Itävallan lainsäätäjä tai komissio myös velvoittaa yrittäjät, jotka vain valmistavat pakkausmateriaalia eli tuotetta, joka on tarkoitus täyttää tavaroilla, osallistumaan direktiivin 94/62 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään?

4. Onko direktiivin 94/62 johdanto-osassa mainitun saastuttaja maksaa -periaatteen kanssa ristiriidassa se, että Itävallan Verpackungsverordnungin 3 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisessa säännöksessä säädetään, että tuottajien ja erityisesti pakkausmateriaalien tuottajien (ks. Verpackungsverordnungin 3 §:n 1 momentti ja 1 §:n 1 momentti), maahantuojien, pakkaajien ja jakelijoiden on otettava vastikkeetta takaisin kuluttaja- ja kuljetuspakkaukset käytön jälkeen, jolloin ristiriitana voitaisiin pitää sitä, että henkilöryhmä, johon tämä velvoite kohdistuu, on määritelty liian suppeaksi eikä se kata kuluttajaa, ja/tai onko tällainen säännös ristiriidassa direktiivin 1 artiklan 1 kohdan kanssa, koska sen mukaan direktiivin tavoitteena on kaupan esteiden välttäminen, kun taas tuottajan velvollisuus ottaa pakkausmateriaalit takaisin on suurin ajateltavissa oleva kaupan este?

5. Onko Altstoff Recycling Austria -yhtiön Itävallassa ylläpitämän kaltainen Verpackungsverordnungin 11 §:n mukainen keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä suhteellisuusperiaatteen vastainen, jos se on ylimitoitettu tehokkaan ympäristönsuojelun vaatimuksiin nähden?

6. Onko ristiriidassa EY 30 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa, erityisesti EY 37 artiklassa määrätyn periaatteen kanssa se, että jäsenvaltio ottaa direktiivin 7 artiklan nojalla käyttöön monopoliasemassa olevan (Itävallassa Altstoff Recycling Austria -yhtiö) keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän, kuten Itävalta on menetellyt Verpackungsverordnungin 11 §:n nojalla, jolloin kilpailua ja perusvapauksia rajoitetaan suhteettomasti ja ylimitoitetusti eikä tämä toimenpide myötävaikuta tehokkaasti ympäristön suojelutason kohottamiseen, minkä lisäksi tämä kunnallisen järjestelmän rinnalla toimiva järjestelmä on ristiriidassa direktiivin johdanto-osassa sen erittäin tärkeänä pidetyn periaatteen kanssa, että jätteet lajitellaan niiden syntypaikalla, koska kaikki Der Grüne Punkt -merkillä varustetut jätteet käsitellään yhdessä, ja lisäksi tällä järjestelmällä evätään 17.5.1977 annetulla kuudennella arvonlisäverodirektiivillä kuluttajille annettu ja taattu oikeus siihen, että hänen talousjätteistä huolehtimisessaan sovelletaan puolta tai tapauskohtaisesti alennettua arvonlisäverokantaa?

7. Voidaanko Verpackungsverordnungilla panna täytäntöön direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetty jätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä siten, että monopoli- tai oligopoliasemassa oleva yritys voi yksin huolehtia kaikista pakkausjätteistä, jotka käsitellään uudelleen raaka-aineeksi, ja näin tämä yritys voi tietyille yrityksille, tietyille teollisuudenaloille (esimerkiksi sementtiteollisuudelle) tai tietyille kunnille (esimerkiksi Wienin kaupungille) tukia antamalla ohjata ja tukea jätteiden hyödyntämistä oman tahtonsa mukaan, minkä seurauksena kilpailu vääristyy, vai onko tällainen järjestelmä ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, erityisesti EY 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen, erityisesti EY 37 artiklan kanssa?

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

24 Itävallan hallitus kyseenalaistaa toisen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen kysymyksen sekä kolmanteen kysymykseen liittyvän lisäkysymyksen tutkittavaksi ottamisen. Toinen kysymys on sen mukaan luonteeltaan hypoteettinen. Toinen ja viides kysymys sekä kolmanteen kysymykseen liittyvä lisäkysymys koskevat kansallisen normin yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä ei myöskään täsmennetä niitä tosiasiallisia ja oikeudellisia puitteita, joihin toinen, viides, kuudes ja seitsemäs kysymys liittyvät.

25 Komissiolla on epäilyksiä ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta kokonaisuudessaan ja erityisesti toisen, neljännen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen kysymyksen sekä kolmanteen kysymykseen liittyvän lisäkysymyksen osalta. Komission mielestä näyttää siltä, että pääasian asianosaiset ovat samaa mieltä kyseessä olevan oikeuden olemassaolosta, ja ne yrittävät käyttää ennakkoratkaisumenettelyä saadakseen yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen toisaalta direktiivin 94/62 täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten yhteensoveltuvuudesta yhteisön oikeuden kanssa ja toisaalta ARA-järjestelmän toiminnasta. Yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan voi lausua kuvitteellisesta riita-asiasta (ks. mm. asia 104/79, Foglia, tuomio 11.3.1980, Kok. 1980, s. 745, Kok. Ep. V, s. 73, 11 kohta). Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä ei myöskään ole riittävästi tietoja siitä tosiasiallisesta ja oikeudellisesta asiayhteydestä, johon esitetyt kysymykset liittyvät.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

26 On todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkorat-

kaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava esitetyt kysymykset (ks. erityisesti asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta; asia C-379/98, PreussenElektra, tuomio 13.3.2001, Kok. 2001, s. I-2099, 38 kohta; asia C-153/00, Der Weduwe, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11319, 31 kohta, ja asia C-318/00, Bacardi-Martini ja Cellier des Dauphins, tuomio 21.1.2003, Kok. 2003, s. I-905, 40 kohta).

27 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut myös, että poikkeustapauksissa sen on oman toimivaltaisuutensa arvioimiseksi tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin esitti ennakkoratkaisukysymyksen (ks. vastaavasti em. asia PreussenElektra, tuomion 39 kohta). Ajatus yhteistoiminnasta, jonka on oltava ennakkoratkaisutoiminnan lähtökohtana, edellyttää kansallisen tuomioistuimen ottavan puolestaan huomioon sen, että yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on myötävaikuttaa lainkäyttöön jäsenvaltioissa eikä antaa neuvoa-antavia lausuntoja yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä (em. asia Bosman, tuomion 60 kohta; em. asia Der Weduwe, tuomion 32 kohta ja em. asia Bacardi-Martini ja Cellier des Dauphins, tuomion 41 kohta).

28 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että se voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeussäännön tulkitsemisella tai pätevyyden tutkimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. em. asia Bosman, tuomion 61 kohta; asia C-437/97, EKW ja Wein & Co., tuomio 9.3.2000, Kok. 2000, s. I-1157, 52 kohta, ja asia C-36/99, Idéal tourisme, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-6049, 20 kohta).

29 Jotta yhteisöjen tuomioistuin voi täyttää tehtävänsä EY:n perustamissopimuksen mukaisesti, on välttämätöntä, että kansalliset tuomioistuimet selittävät, minkä vuoksi ne katsovat asian ratkaisemisen vaativan vastausta niiden esittämiin

kysymyksiin, jos nämä syyt eivät yksiselitteisesti ilmene asiakirja-aineistosta (ks. asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981, Kok. 1981, s. 3045, Kok. Ep. VI, s. 251, 17 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on näin ollen korostanut useaan otteeseen, että on tärkeää, että kansallinen tuomioistuin ilmoittaa täsmällisesti ne syyt, joiden perusteella se on päättänyt pyytää yhteisön oikeuden tulkintaa ja päätynyt siihen, että ennakkoratkaisun esittäminen yhteisöjen tuomioistuimelle on tarpeellista (ks. mm. asia C-101/96, Italia Testa, määräys 25.6.1996, Kok. 1996, s. I-3081, 6 kohta; yhdistetyt asiat C-128/97 ja C-137/97, Testa ja Modesti, määräys 30.4.1998, Kok. 1998, s. I-2181, 15 kohta, ja asia C-116/00, Laguillaumie, määräys 28.6.2000, Kok. 2000, s. I-4979, 16 kohta).

30 Nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että kansallisen tuomioistuimen ratkaistavana on asia, jossa Plato Plastik vaatii sitä toteamaan, että Caropackin on annettava Plato Plastikille todistus siitä, että Caropack on liittynyt ARA-järjestelmään sille toimitettujen muovikassien osalta. Tässä päätöksessä ilmoitetuista tosiseikoista ei kuitenkaan ilmene selvästi, että kyseessä itse asiassa on kuvitteellinen riita-asia (ks. vastaavasti asia 267/86, Van Eycke, tuomio 21.9.1988, Kok. 1988, s. 4769, Kok. Ep. IX, s. 603). Se, että pääasian asianosaiset ovat samaa mieltä asiaa koskevien yhteisön oikeuden säännösten tulkinnasta, ei poista tämän riita-asian tosiasiallisuutta (ks. vastaavasti asia C-412/93, Leclerc-Siplec, tuomio 9.2.1995, Kok. 1995, s. I-179).

31 Tämän vuoksi väitettä siitä, että kyseessä on kuvitteellinen riita-asia, ei voida hyväksyä.

32 Näin ollen on tutkittava, ovatko kansallisen tuomioistuimen esittämät ennakkoratkaisukysymykset ratkaisevia pääasian riidan ratkaisemiseksi ja onko yhteisöjen tuomioistuimella käytettävissään tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat tarpeen, jotta se voi vastata näihin kysymyksiin hyödyllisesti.

33 Kansallinen tuomioistuin pyytää ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään sekä ensimmäiseen kysymykseen liittyvillä lisäkysymyksillään direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa olevien käsitteiden "pakkaus" ja "valmistaja" tulkintaa voidakseen arvioida, onko pääasiassa kyseessä olevia muovikasseja pidettävä pakkauksina ja onko Plato Plastikia pidettävä pakkausten valmistajana.

34 Lienee kiistatonta, että nämä kysymykset vastaavat pääasian ratkaisemiseen objektiivisesti katsoen erottamattomasti liittyvään tarpeeseen. Yhteisöjen tuomioistuimella on myös tiedossaan riittävät seikat, jotta se voi antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen.

35 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän ylläpitäjällä oikeus vaatia korvaus muovikasseista, jotka eivät ole direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia, mutta joissa on merkintä, jonka käytöstä kyseisellä ylläpitäjällä on oikeus määrätä, nyt esillä olevassa asiassa tunnus "Der Grüne Punkt". Kolmanteen kysymykseensä liittyvällä lisäkysymyksellä kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko komissiolla tai jäsenvaltioilla oikeus velvoittaa pakkausten valmistajat osallistumaan keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään. Neljäs kysymys koskee erityisesti kuluttajan roolia pakkausten ja pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmässä.

36 On todettava, kuten komissio perustellusti toteaa huomautustensa 33 ja 46 kohdassa, että nämä kysymykset eivät ilmeisestikään ole pääasian oikeudenkäynnin kohteita.

37 Viidennellä, kuudennella ja seitsemännellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko ARA-järjestelmä yhteisön oikeuden kanssa yhteensoveltuva, kun otetaan huomioon kilpailusäännöt, perusvapaudet ja suhteellisuusperiaate.

38 Ei ole ilmeistä, että näillä kysymyksillä olisi vaikutusta pääasian ratkaisun kannalta. Tällaisen vaikutuksen olemassaolon tarkastelua ja tarpeen vaatiessa näiden kysymysten tarkastelua monimutkaistaa se seikka, että ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä koskeva päätös sisältää vain vähän tietoja tosiasiallisesta tilanteesta. Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 33 kohdassa perustellusti toteaa, yhteisöjen tuomioistuimella ei ole mitään tietoa ARA-järjestelmän toiminnasta ja käytännöistä eikä sen asemasta kansallisilla markkinoilla tai sen toiminnasta eri talouden toimijoiden kanssa. Kansallinen tuomioistuin ei selvitä myöskään, mikä yhteys on kunkin sellaisen yhteisön oikeuden säännöksen, jonka tulkintaa se pyytää, ja tosiasiallisen tilanteen välillä. Näiden tietojen puuttuessa ei ole mahdollista erotella konkreettista tulkintaongelmaa, joka voitaisiin ottaa esiin suhteessa kuhunkin näistä säännöksistä.

39 Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin ei voi rajata yhteisön oikeuden konkreettista tulkintaongelmaa ja antaa tätä varten hyödyllistä tulkintaratkaisua, koska ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen viidennen, kuudennen ja seitsemännen kysymyksen sisältämät viittaukset oikeudelliseen ja tosiasialliseen tilanteeseen ovat liian epätäsmällisiä.

40 Näistä päätelmistä johtuu, että on vastattava vain ensimmäiseen kysymykseen ja siihen liittyviin lisäkysymyksiin sekä kolmanteen kysymykseen.

Ensimmäinen kysymys

41 Kansallinen tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään tietää, ovatko muoviset kantokassit, joita vähittäisliikkeissä annetaan asiakkaiden käyttöön ostettujen tavaroiden kuljettamiseksi, direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia

ja onko merkitystä annettava sille, että asiakas itse ostaa kassin tai että vähittäiskauppias antaa sen hänelle ja täyttää sen ilman, että asiakas olisi sitä pyytänyt, ja ilman lisäkustannuksia.

42 Aluksi on korostettava, että tämä kysymys koskee vain kantokasseja eikä solmittavia pusseja, jotka myös ovat pääasian riidan kohteena.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

43 Plato Plastikin ja Caropackin mukaan muoviset kantokassit eivät ole direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia. Tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan nojalla kyseessä olevaa kassia pitäisi käyttää tavaroiden pakkauksena. Tästä ei nyt esillä olevassa asiassa ole kysymys, kun otetaan huomioon, että tavara annetaan kuluttajalle ilman, että sillä olisi yhteys kassiin. Mainitun säännöksen tiettyjen kieliversioiden mukaan edellytetään lisäksi, että pakkaukseen sisällytetään tiettyjä tavaroita, eli että ne yksilöidään etukäteen. Tavaroilla täytettyjä muovikasseja, jotka annetaan asiakkaille, ei kuitenkaan ole tarkoitettu sisältämään ja suojaamaan tiettyjä tavaroita.

44 Caropack väittää, että pakkauksen tehtävät on lueteltu kumulatiivisesti direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa. Kantokassit eivät helpota tavaroiden esillepanoa tässä säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Nämä kassit ovat Caropackin mielestä itse asiassa kuin mitkä tahansa tavarat, joita tarjotaan asiakkaille kaikkien muiden tuotteiden tavoin.

45 Itävallan, Ranskan, Suomen ja Ruotsin hallitus sekä komissio ovat samaa mieltä siitä, että muoviset kantokassit ovat direktiivissä 94/62 tarkoitettuja pakkauksia. Tätä tulkintaa tukee niiden mukaan direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto sekä direktiivin asiayhteys ja sen säännöstön tavoitteet, johon se kuuluu. Yhteisöjen lainsäätäjällä oli niiden mukaan aikomus luoda laaja pakkauksen käsite. Lisäksi oli tarpeen olla loukkaamatta kierrätysperiaatetta. Lopuksi kyseisen direktiivin 21 artiklassa säädetyssä komitean lausunnossa todetaan pakkauksiin kuuluviksi nimenomaisesti muovikassit.

46 Edellä mainitut hallitukset ja komissio väittävät, ettei ole tarpeen kiinnittää huomiota siihen kysymykseen, ostaako asiakas itse muovisen kantokassin vai antaako vähittäiskauppias sen hänelle ilman lisäkustannuksia, eikä siihen kysymykseen, pakkaako asiakas vai vähittäiskauppias tavarat kassiin.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

47 On todettava, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan nojalla pakkauksina on pidettävä kaikkia tuotteita, jotka täyttävät kaksi edellytystä.

48 Edellä mainitun säännöksen ensimmäisen alakohdan mukaisesti kyseessä on oltava tuote, joka on tarkoitettu tiettyjen tavaroiden säilytykseen ja suojaamiseen sekä mahdollistamaan niiden käsittelyn ja kuljetuksen tuottajalta kuluttajalle tai käyttäjälle ja helpottamaan niiden esillepanoa. Saman säännöksen toisessa alakohdassa täsmennetään, että kaikkia samoihin tarkoituksiin käytettäviä kertakäyttötuotteita on myös pidettävä pakkauksina.

49 Kuten julkisasiamies perustellusti toteaa ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa, direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa olevaa pakkauksen mahdollisten tehtävien luetteloa ei ole laadittu kumulatiiviseksi. Tätä tulkintaa tukee direktiivin 94/62 kohde, kuten tämän tuomion 54–58 kohdasta ilmenee.

50 Toisaalta tuotteen on kuuluttava johonkin direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a–c alakohdassa luetelluista ja määritellyistä kolmesta luokasta, joita ovat kuluttajapakkaus, ryhmäpakkaus ja kuljetuspakkaus. Tämän säännöksen c alakohdassa kuljetuspakkaus määritellään pakkaukseksi, jonka tarkoituksena on helpottaa tietyn määrän myyntiyksiköitä tai ryhmäpakkauksia käsittelyä ja kuljetusta siten, että voidaan välttää niiden fyysistä käsittelyä ja kuljetusvaurioita.

51 Sitä vastoin direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa ei säädetä, että merkitystä olisi annettava sellaisille seikoille kuin kysymykselle siitä, ostaako asiakas itse tuotteen, jota voidaan käyttää pakkauksena, vai antaako vähittäiskauppias sen hänelle ja täyttää sen hänen pyytämättään ja ilman lisäkustannuksia.

52 Nyt esillä olevassa asiassa asiakkaille liikkeissä annetut muoviset kantokassit on tarkoitettu täytettäviksi asiakkaan ostamilla tavaroilla, suojaamaan näitä tavaroita ja helpottamaan niiden kuljettamista liikkeestä kulutuspaikkaan. Ne on suunniteltu erityisesti helpottamaan myyntiyksiköiden kuljettamista niiden fyysisen käsittelyn ja niille aiheutuvien kuljetusvahinkojen välttämiseksi. Nämä kassit heitetään niiden käyttämisen jälkeen tavallisesti pois, joko tyhjinä tai jätteillä täytettyinä.

53 On todettava, että asiakkaille liikkeissä annettavat muoviset kantokassit täyttävät direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa säädetyt kaksi edellytystä. Näin ollen kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukainen "pakkauksen" määritelmä kattaa ne lähtökohtaisesti.

54 Tätä tulkintaa tukevat edellä mainitun säännökset kontekstuaaliset ja teleologiset elementit.

55 Tältä osin on todettava, että direktiivin 94/62 tarkoituksena on estää ja vähentää pakkausten ja pakkausjätteiden ympäristövaikutuksia jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa ja varmistaa siten ympäristönsuojelun korkea taso. Tätä varten siinä säädetään muun muassa, että jäsenvaltioiden on otettava käyttöön pakkausten ja pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä.

56 Direktiivin 94/62 tavoitteena on sen viidennen perustelukappaleen ja 2 artiklan mukaan kattaa laajasti kaikki yhteisön markkinoille saatetut pakkaukset.

57 Muovisten kantokassien sulkeminen pakkauksen käsitteen ulkopuolelle olisi kuitenkin ristiriidassa pakkauksen tällaisen käsitteen laajan tulkinnan kanssa. Lisäksi tällainen rajoitus olisi omiaan rajoittamaan direktiivin 94/62 tavoitteiden toteuttamista. Lienee kiistatonta, kuten julkisasiamies perustellusti toteaa ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa, että laaja muovikassien käyttö jokapäiväisessä elämässä aiheuttaa ympäristöongelman, koska liikkeessä oleva kassien määrä on suuri ja koska nämä kassit ovat erittäin pitkäikäisiä.

58 Tämän arvioinnin kannalta ei voi olla merkitystä sillä, ostaako asiakas itse kantokassin vai antaako vähittäiskauppias sen hänelle ja täyttää sen hänen pyytämättään, tai annetaanko kassi asiakkaalle vastikkeetta vai vastikkeellisesti. Direktiivin 94/62 mukaisten velvollisuuksien noudattamisen takaamiseksi on välttämätöntä, että kantokassien valmistajat ja käyttäjät voivat tietää, onko tämä tuote tässä direktiivissä tarkoitettu pakkaus myös silloin, kun se on tyhjä, eikä heidän tarvitse tietää, millä tavoin se on annettu asiakkaalle ja onko siitä mahdollisesti peritty lisämaksu. On siis korostettava, että jos nämä seikat olisi otettava huomioon, talouden toimijat voisivat helposti kiertää kyseisestä direktiivistä niille aiheutuvat velvollisuudet muun muassa vahvistamalla kyseisille kasseille nimellisen hinnan.

59 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että asiakkaalle liikkeessä vastikkeetta tai vastikkeellisesti annetut muoviset kantokassit ovat direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia.

Ensimmäiseen kysymykseen liittyvät lisäkysymykset

60 Ensimmäiseen kysymykseensä liittyvällä ensimmäisellä lisäkysymyksellä kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää, onko ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus erilainen sen mukaan, miten direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan eri kieliversioita tulkitaan.

61 Aluksi on todettava, että tämän säännöksen ranskankielisessä, italiankielisessä ja suomenkielisessä kieliversiossa liitetään pakkauksen käsite tiettyjen tavaroiden

käsitteeseen ("marchandises données", "determinate merci", "tiettyjen tavaroiden"), kun taas muissa kieliversioissa mainitaan vain tavarat.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

62 Plato Plastik ja Caropack väittävät, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan eri kieliversioista ensisijaisina on pidettävä ranskan- ja italiankielisiä kieliversioita, joiden avulla voidaan säilyttää kyseessä olevan säännöksen tehokas oikeusvaikutus. Näin ollen pakkaukseen sisällytettäviksi tarkoitetut tavarat olisi yksilöitävä etukäteen.

63 Muut asian käsittelyyn osallistuneet, jotka ovat esittäneet huomautuksia, ovat samaa mieltä siitä, että tietyissä kieliversioissa olevalla laatusanalla "tiettyjen" ei ole erityistä merkitystä eikä sillä tosiasiallisesti anneta lisämäärettä "tavaroiden" käsitteelle.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

64 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön säädöksen erikielisiä versioita on tulkittava yhdenmukaisesti, ja erikielisten versioiden poiketessa toisistaan

kyseessä olevaa säännöstä tai määräystä on tulkittava sen säädöksen systematiikan ja tarkoituksen mukaan, jonka osa säännös tai määräys on (ks. asia 30/77, Bouchereau, tuomio 27.10.1977, Kok. 1977, s. 1999, Kok. Ep. III, s. 485, 14 kohta; asia C-449/93, Rockfon, tuomio 7.12.1995, Kok. 1995, s. I-4291, 28 kohta; asia C-236/97, Codan, tuomio 17.12.1998, Kok. 1998, s. I-8679, 28 kohta, ja asia C-127/00, Hässle, tuomio 11.12.2003, Kok. 2003, s. I-14781, 70 kohta).

65 Kuten tämän tuomion 54 kohdasta ilmenee, direktiivin 94/62 kontekstuaaliset ja teleologiset elementit tukevat tulkintaa, jonka mukaan tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa oleva pakkauksen määritelmä kattaa muoviset kantokassit. Kyseessä olevan säännöksen kolmessa kieliversiossa olevalla laatusanalla "tiettyjen" ei tosiasiallisesti anneta lisämäärettä tavaroiden käsitteelle.

66 Näin ollen se, että tietyt kieliversiot näyttävät yhdistävän pakkauksen käsitteen tiettyjen tavaroiden käsitteeseen, ei merkitse sitä, että ensimmäiseen kysymykseen annettavan vastauksen pitäisi olla eri kuin tämän tuomion 59 kohdassa annettu.

67 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen ja siihen liittyvään ensimmäiseen lisäkysymykseen annetut vastaukset, ei ole tarpeen vastata toiseen lisäkysymykseen, joka on esitetty vain siltä varalta, ettei asiakkaille liikkeissä annettavia muovisia kantokasseja pidettäisi direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina pakkauksina.

Kolmas kysymys

68 Kansallinen tuomioistuin haluaa kolmannella kysymyksellään selvennystä direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa olevaan tuottajan käsitteeseen.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

69 Plato Plastik katsoo, että on määritettävä, onko sitä pidettävä direktiivissä 94/62 tarkoitettuna pakkausmateriaalien tuottajana solmittavien pussien osalta, joita toisin kuin muovisia kantokasseja, olisi pidettävä pakkauksina.

70 Caropack väittää, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna tuottajana on pidettävä sitä, joka yhdistää tai yhdistyttää tavaran pakkauksena toimivaan tuotteeseen, eikä yrittäjää, joka valmistaa pakkaukseksi tarkoitetun tuotteen.

71 Ranskan hallitus ja komissio väittävät, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan asiayhteydessä käsite "tuottaja" tarkoittaa pakattavaksi tarkoitettujen tavaroiden valmistajaa. Itävallan hallituksen mukaan tällä käsitteellä viitataan paitsi siihen, joka yhdistää pakkaukset ja pakattavat tavarat toisiinsa, myös pakkausmateriaalin valmistajaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

72 Direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa olevaa käsitettä "tuottaja" käytetään tässä asiayhteydessä kuvaamaan yhtä pakkauksen tehtävistä eli sitä, että mahdollistetaan tuottajan eli tavaroiden valmistajan tavaroiden kuljetus näiden tavaroiden kuluttajalle tai käyttäjälle.

73 Tämän säännöksen sanamuodosta ilmenee epäilyksettä, että käsite "tuottaja" liittyy pakattaviksi tarkoitettujen tavaroiden käsitteeseen eikä pakkauksen tai pakkausmateriaalin käsitteeseen.

74 Edellä todettujen seikkojen perusteella on todettava, että direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan asiayhteydessä tuottajan käsitteellä tarkoitetaan tavaroiden tuottajaa eikä pakkaustuotteiden valmistajaa.

Oikeudenkäyntikulut

75 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Itävallan, Ranskan, Suomen ja Ruotsin hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Landesgericht Korneuburgin 4.9.2001 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että asiakkaalle liikkeessä vastikkeetta tai vastikkeellisesti annetut muoviset kantokassit ovat kyseisessä direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia.**

2) **Direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan asiayhteydessä tuottajan käsitteellä tarkoitetaan tavaroiden tuottajaa eikä pakkaustuotteiden valmistajaa.**

Timmermans Rosas von Bahr

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä huhtikuuta 2004.

R. Grass

kirjaaja

V. Skouris

presidentti